การพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่อง พระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดยางงาม (ประชาพัฒนา) อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

Development of Learning set on Buddhism for Grade 4 students at Wat Yang Ngam School (Pracha Phatthana), Mueang Nakhon Sawan District Nakhon Sawan Province

ศิริรัตน์ บำรุง[1], เชาวฤทธิ์ จงเกษกรณ์[2] , ดิเรก ด้วงลอย[3]
Sirirat Bamrung[1], Chaowarit Jongkatkorn[2], Direk Duangloy[3]

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพการพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่อง พระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดยางงาม (ประชาพัฒนา) อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนที่ใช้การพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่อง พระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 3) ศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการใช้การพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่อง พระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดยางงาม (ประชาพัฒนา) อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) การพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่อง พระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดยางงาม (ประชาพัฒนา) อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งประกอบด้วยการพัฒนาชุดการเรียนรู้ 4 ชุด ได้แก่ ชุดที่ 1 ประวัติและความสำคัญของศาสนา ชุดที่ 2 หลักธรรมของศาสนา ชุดที่ 3 เชื่อมั่นในการทำดี ชุดที่ 4 ศาสนิกชนที่ดี 1) การพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่อง พระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน การพัฒนาชุดการเรียนรู้

[1] โรงเรียนวัดยางงาม (ประชาพัฒนา), E-mail. phornsiri.phawapoo28@gmail.com
[2-3] มหาวิทยามหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์

เรื่อง พระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วย การพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่อง พระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่สถิติค่าเฉลี่ยร้อยละ(P) ค่าเฉลี่ย $\overline{X}$ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าสถิติทดสอบ (t-test) ผลการวิจัย พบว่า1. ผลการพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่อง พระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่พัฒนาขึ้น พบว่ามีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 88.91 /88.75 ซึ่งเป็นไปเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ 2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่อง พระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สูงกว่าก่อนเรียน **และ**3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่อง พระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อยู่ในเกณฑ์ที่โดยรวมแล้ว นักเรียนมีความพอใจมาก

คำสำคัญ: การพัฒนาชุดการเรียนรู้ ,พระพุทธศาสนา, นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 , โรงเรียนวัดยางงาม (ประชาพัฒนา)

Abstract

This research Article are 1) to create and find efficiency in developing learning kits; Subject: Buddhism for Grade 4 students at Wat Yang Ngam School (Pracha Phatthana), Mueang Nakhon Sawan District Nakhon Sawan Province according to criteria 80/80 2) Compare the learning achievement before and after learning using the development of a learning set on Buddhism of 4th grade students. 3) Study the satisfaction with the use of Develop a learning set on Buddhism for Grade 4 students. The population used in this research is Grade 4 students at Wat Yang Ngam School (Pracha Phatthana), Mueang Nakhon Sawan District Nakhon Sawan Province, Semester 1, Academic Year 2023, 9 people. The research tools were: 1) Development of a learning set on Buddhism for Grade 4 students at Wat Yang Ngam (Pracha Phatthana) School, Mueang Nakhon Sawan District. Nakhon Sawan Province Which consists of developing 4 learning sets: Set 1: History and importance of religion, Set 2: Dhamma principles of religion, Set 3:

Believe in doing good, Set 4: Good religious people. 1) Developing a set of Learn about Buddhism for Grade 4 students. 2) Pre-study and post-study achievement test Development of learning sets Subject: Buddhism for Grade 4 students. 3) Questionnaire on student satisfaction with learning. Development of learning kits on Buddhism for Grade 4 students. Statistics used in data analysis. These include percentage mean (P), mean $\bar{\mathbf{x}}$ standard deviation (S.D.), and test statistics (t-test).The research results found that 1. The results of the development of the learning set on Buddhism for Grade 4 students were found to be effective according to the criteria of 88.91 /88.75, which is in line with the criteria of 80/80 that were set. 2. Comparative results of academic achievement before studying and after studying. By developing a learning set on Buddhism for Grade 4 students, it is higher than before learning. And 3. Results of the study of student satisfaction with the development of the learning kit. The topic of Buddhism for Grade 4 students is in the overall criteria. The students are very satisfied.

Keyword: Development of Learning set , Buddhism, Grade 4 students , Wat Yang Ngam School (Pracha Phatthana)

บทนำ

การเรียนการสอนในปัจจุบันคือการเรียนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542) กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้ และสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการในการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ แต่ปัญหาที่ยังพบเห็นในกลุ่มของผู้เรียนคือความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคนอันเนื่องมาจากการเรียนรู้พื้นฐานและศักยภาพของแต่ละคน ผู้เรียนบางคนอาจจะสามารถเข้าใจและเกิดการเรียนรู้ในบทเรียนได้ทันที แต่บางคนยังอาจต้องการเวลาในการทำความเข้าใจและเครื่องมือที่จะนำมาช่วยในการทบทวน

บทเรียนจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ ดังนั้น การที่ผู้เรียนสามารถกลับไปทบทวนบทเรียนได้อีกไม่ว่าจะกี่ครั้งก็ตาม สามารถควบคุมการเรียนได้ด้วยตนเองหรือย้อนกลับไปในส่วนที่ตนไม่เข้าใจได้ ทำให้ผู้เรียนสามารถทำความเข้าใจกับบทเรียนนั้นได้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งยังช่วยลดปัญหากรณีที่ผู้เรียนไม่สามารถเข้าเรียน ในชั่วโมงนั้น ๆ ก็สามารถมาเรียนย้อนหลังหรือทบทวนภายหลังได้

การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษา ครูผู้สอนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง จึงต้องรู้จักนำวิธีการสอนหรือเทคนิคการสอนที่หลากหลายมาใช้ในการเรียนการสอน ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ต้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และจะต้องรู้วิธีการฝึกผู้เรียนให้มีการเรียนรู้การคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้ และการจัดการเรียนรู้ ควรเน้นการเรียนรู้ตามสภาพจริง และการเรียนรู้แบบบูรณาการจะเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจและเอาใจใส่ต่อบทเรียนมีความเข้าใจในบทเรียนดียิ่งขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ว่าด้วยการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความเชื่อสัมพันธ์กันและมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลายเพื่อช่วยให้สามารถปรับตนเองกับบริบทสภาพแวดล้อม เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม โดยได้กำหนดสาระศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ไว้ดังนี้ แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ การนำหลักธรรมคำสอนไปปฏิบัติในการพัฒนาตนเองและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เป็นผู้กระทำความดี มีค่านิยมที่ดีงามพัฒนาตนเองอยู่เสมอ รวมทั้งบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและส่วนรวมหน่วยการเรียนรู้พระพุทธศาสนา เป็นหนึ่งในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ซึ่งในปัจจุบันผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ยังไม่ดีเท่าที่ควรเนื่องจากนักเรียนยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาของหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ซึ่งส่งผลให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ไม่บรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ คนไทยส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธและการปฏิบัติตนให้เป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี จึงจำเป็นที่จะต้องให้อยู่ในครรลองคลองธรรมที่ดี จะได้เห็นคุณค่าและตระหนักในความสำคัญของการเป็น

พุทธศาสนิกชนที่ดี อันจะนำไปสู่การใช้ชีวิตอย่างสงบสุข อันจะนำไปสู่การสืบทอดให้พระพุทธศาสนามีความเจริญสืบไป การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมนั้น การสอนจะมีประสิทธิผล การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพครูผู้สอนจะต้องพยายามแสวงหาวิธีที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้การเรียนการสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี โรงเรียนวัดยางงาม (ประชาพัฒนา) (โรงเรียนวัดยางงาม, 2565) เป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในอำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 เป็นโรงเรียนวิถีพุทธ มีเป้าหมายในการทำกิจกรรมเพื่อความเป็นโรงเรียนวิถีพุทธ อยากให้ยึดองค์ประกอบของความเป็นพระพุทธศาสนา 4 ประการไว้เป็นหลัก คือ 1.ศาสนบุคคล 2.ศาสนธรรม 3.ศาสนวัตถุ และ 4.ศาสนพิธี ให้มีกระบวนการขั้นตอนที่เป็นแบบแผน ไปตามหลักพระพุทธศาสนา สะท้อนความเป็นโรงเรียนวิถีพุทธอย่างแท้จริง ซึ่งปัญหาที่พบคือ การเรียนในรายวิชาพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ประจำปีการศึกษา 2564-2565 อยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ เนื่องจากการสอนเป็นแบบตำราเรียน ทำให้ผู้เรียนเข้าใจยาก และไม่สนใจในการเรียนในชั่วโมงเรียน นั้นๆ

ประเด็นสำคัญที่ว่าการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้ อย่างไรก็ตาม พบว่ายังมีความแตกต่างในการเรียนรู้ระหว่างนักเรียน บางคนสามารถเข้าใจเนื้อหาได้รวดเร็ว ขณะที่บางคนต้องการเวลาและเครื่องมือช่วยทบทวนบทเรียน การเรียนการสอนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีเป้าหมายให้ผู้เรียนมีคุณธรรมและเข้าใจหลักศาสนา ซึ่งในปัจจุบันพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสาระศาสนา ศีลธรรม และจริยธรรม ยังต่ำกว่ามาตรฐาน การพัฒนาชุดการเรียนรู้จึงเป็นแนวทางสำคัญที่ช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจทำการศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้การพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่อง พระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เพื่อนำไปใช้ในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ให้มีประสิทธิภาพ สามารถนำความรู้ที่ได้เป็นพื้นฐานในการศึกษาระดับสูงขึ้นไปและเป็นแนวทางให้ครูนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพการพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่อง พระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดยางงาม (ประชาพัฒนา) อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ตามเกณฑ์ 80/80

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนที่ใช้การพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่อง พระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการใช้การพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่อง พระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณแบบกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) โดยใช้แบบ One Group Pre-test Post-test Design ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดยางงาม (ประชาพัฒนา) และโรงเรียนวัดนิเวศวุฒาราม อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2566 รวมจำนวน 18 คน (โรงเรียนละ 9 คน) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ชุดการเรียนรู้ที่พัฒนา 4 ชุด แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อชุดการเรียนรู้ กระบวนการพัฒนาชุดการเรียนรู้ ศึกษาหลักสูตรและแนวทางการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้อง ออกแบบชุดการเรียนรู้ 4 ชุด และกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ชัดเจน ตรวจสอบความเหมาะสมโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ทดลองใช้ชุดการเรียนรู้กับกลุ่มนักเรียนทดลอง และปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ ดำเนินการสอนกับกลุ่มตัวอย่างและเก็บรวบรวมข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. การพัฒนาชุดการเรียนรู้เรื่อง พระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดยางงาม (ประชาพัฒนา) อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งประกอบด้วยชุดการเรียนรู้ 4 ชุด ได้แก่ ชุดที่ 1 ประวัติและความสำคัญของศาสนา ชุดที่ 2 หลักธรรมของศาสนา ชุดที่ 3 เชื่อมั่นในการทำดี ชุดที่ 4 ศาสนิกชนที่ดี

1.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับมาตรฐานการเรียนรู้ที่ผู้ศึกษานำไปใช้ในการสร้าง การพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่องพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

1.2 ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นการศึกษารายละเอียดทฤษฎีและหลักการเกี่ยวกับการสร้าง เรื่องพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตำราและงานวิจัยที่มีผู้วิจัยไว้เกี่ยวกับการสร้างการพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่อง พระพุทธศาสนาในเรื่องต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้าง การพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่อง พระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

1.3 ศึกษาเกี่ยวกับจิตวิทยาการเรียนรู้และอื่น ๆ เพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน

1.4 ศึกษาโครงสร้างหลักสูตรและเวลาเรียนของ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในการสร้างการพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่องพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 4 ชุด ทำการสอน ชุดละ 2 ชั่วโมง รวมเวลาทั้งสิ้น 8 ชั่วโมง

1.5 กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ของการพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่องพระพุทธศาสนา ในแต่ละเรื่องให้ชัดเจน โดยมีองค์ประกอบด้านความรู้ เจตคติและทักษะและให้สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด

1.6 การสร้างการพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่อง พระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามขั้นตอน ดังนี้

1) นำการพัฒนาชุดการการเรียนรู้ ที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการสร้างการพัฒนาชุดการเรียนรู้ และด้านเนื้อหาสาระไปพิจารณาความสอดคล้องผู้เชี่ยวชาญ 5 คน

2) นำการพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่อง พระพุทธศาสนา มาปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน ได้ให้ขอคิดและเสนอแนะ

3) นำการพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่อง พระพุทธศาสนา ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อคิดและเสนอแนะให้ดีขึ้นแล้วนำไปทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดยางงาม (ประชาพัฒนา) อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2566 (ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง) โดยทำการทดลองตามขั้นตอน ดังนี้

ก. การทดลอง 1:1 โดยไปทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดนิเวศวุฒาราม ปีการศึกษา 2566 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยการเลือกนักเรียน จำนวน 1 คน เพื่อตรวจสอบหาข้อที่จะพัฒนาให้ดีขึ้นของการพัฒนาชุดการเรียนรู้ ที่เกี่ยวกับเนื้อหา การใช้ภาษา ภาพประกอบ รูปเล่มและความเหมาะสม พบว่า ตัวหนังสือมีขนาดเล็กเกินไป จากนั้นได้นำไปแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องให้ถูกต้องสมบูรณ์ เพื่อนำไปทดลองใช้ในครั้งต่อไป

ข. การทดลอง 1:10 หลังจากปรับปรุงแก้ไขการพัฒนาชุดการเรียนรู้แล้ว ผู้วิจัยได้ทำการทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดนิเวศวุฒาราม อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2566 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง รวมจำนวน 3 คน โดยทำการทดลองเหมือนกับครั้งที่ 1 จากนั้นนำผลที่ได้ไปปรับปรุงให้เหมาะสมกับนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น

ค. การทดลอง 1:100 นำการพัฒนาชุดการเรียนรู้ ไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มประชากร ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดนิเวศวุฒาราม อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 9 คน ในปีการศึกษา 2566 แล้วนำผลการทดลองมาวิเคราะห์หาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ E_1/E_2 เท่ากับ 82.75/85.75

ง. นำการพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่อง พระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ไปใช้จริงกับกลุ่มประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดยางงาม (ประชาพัฒนา) อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

2. การสร้างและการพัฒนาแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง พระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 30 ข้อ ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้วิจัยทำตามขั้นตอน ดังนี้

1) ศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวกับแนวทางการวัดผลและประเมินผลในชั้นเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และวิธีการสร้างแบบทดสอบ วิธีการหาคุณภาพแบบทดสอบ

2) กำหนดจุดประสงค์ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และมาตรฐานและตัวชี้วัด

3) สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 35 ข้อ

4) นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของแบบทดสอบและจุดประสงค์ ความเหมาะสมของภาษามาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

5) นำแบบทดสอบที่ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญแล้วมาเลือกข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ถึง 1.0 เป็นข้อสอบที่อยู่ในเกณฑ์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาที่ใช้ได้ และเลือกไว้จำนวน 30 ข้อ

6) นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่แก้ไขปรับปรุงตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ จำนวน 30 ข้อ ไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนวัดนิเวศวุฒาราม อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 9 คน เพื่อหาค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่น

7) นำคะแนนของนักเรียนที่ตอบแบบทดสอบสมฤทธิ์ทางการเรียนมาตรวจให้คะแนน ข้อถูกให้ 1 คะแนนข้อที่ตอบผิดหรือไม่ตอบ หรือตอบเกิน 1 ตัวเลือก ให้ 0 คะแนน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความยากง่านและค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้วิธี Brennan

8) คัดเลือกแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่มีความเที่ยงตรงในเนื้อหาได้ค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.50 – 0.75 และมีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.75 – 0.94 นำมาเป็นแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ

9) นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่ผ่านเกณฑ์ และคัดเลือกไว้จำนวน 30 ข้อมาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับตามวิธีของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน-20 (KR-20) (Kuder-Richardson 20) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเท่ากับ 0.91

10) จัดพิมพ์แบบทดสอบที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว จำนวน 30 ข้อ เพื่อนำไปใช้ในการศึกษากับกลุ่มประชากรต่อไป

3. แบบสอบถามความพึงพอใจ ของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยการพัฒนาชุดการเรียนรู้ พระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 10 ข้อ ผู้วิจัยได้ดำเนินตามขั้นตอนต่อไปดังนี้

1) สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ของนักเรียนด้วยการพัฒนาชุดการเรียนรู้พระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 10 ข้อ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ท (Likert) แบบ 5 ระดับ

2) นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วไปเสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม

3) นำแบบสอบถามความพึงพอใจไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนนิเวศวุฒิราม อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2566 จำนวน 9 คน ที่ผ่านการเรียนด้วยนวัตกรรม การพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่องพระพุทธศาสนา สาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (cronbach)

4) จัดพิมพ์แบบสอบถามความพึงพอใจที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วไปใช้ศึกษากลุ่มตัวอย่างต่อไป

สรุปผลการวิจัย

1.ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ ชุดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ 88.91/88.75 สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ความพึงพอใจของนักเรียน นักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดการเรียนรู้ในระดับสูง การพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่อง พระพุทธศาสนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่ามีประสิทธิภาพสูง สามารถช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดการเรียนรู้ จึงสามารถนำไปปรับใช้ในการเรียนการสอนต่อไป

2. การพัฒนาชุดการเรียนรู้เรื่อง พระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้ผลการทดสอบมีค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 88.91/88.75 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ที่ค่าประสิทธิภาพ 80/80

3. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนโดยใช้การพัฒนาชุดการเรียนรู้เรื่องพระพุทธศาสนา พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งมีผลเป็นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการศึกษาความพึงพอใจในการใช้การพัฒนาชุดการเรียนรู้เรื่องพระพุทธศาสนาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับพอใจมาก ($\bar{x}$= 3.96, S.D. = 0.43) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความพึงพอใจใน

ระดับมาก ยกเว้นข้อที่ 3 โดยการประเมินความพึงพอใจจาก สี และขนาดตัวอักษร อ่านง่าย ชัดเจน เหมาะสม และข้อที่ 7 ประเมินจากความทันสมัย ความแปลกใหม่ ความแตกต่างจากการเรียนปกติ ส่งเสริมให้ผู้เรียน เรียนรู้ด้วยตนเอง ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดการเรียนรู้เรื่อง พระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดยางงาม (ประชาพัฒนา) สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

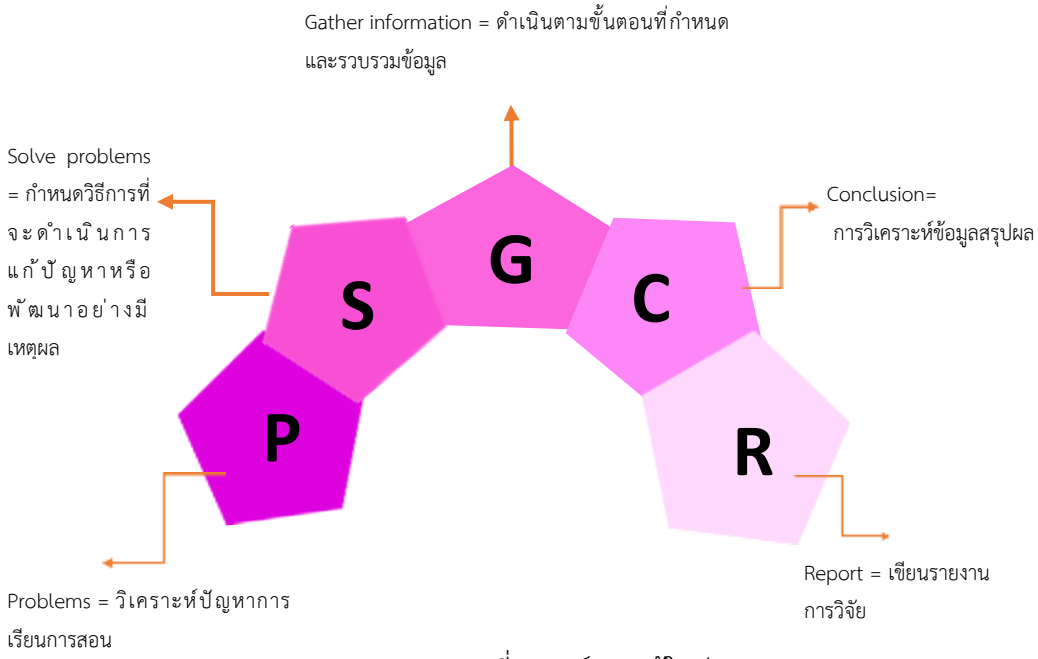
1. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่าการพัฒนาชุดการเรียนรู้เรื่อง พระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดยางงาม (ประชาพัฒนา) มีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 88.91/88.75 และมีค่าสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการพัฒนาชุดการเรียนรู้ ได้ผ่านขั้นตอนการสร้างอย่างเป็นระบบ โดยเริ่มจากการศึกษาทฤษฎีต่าง ๆที่เกี่ยวข้องกับการผลิตเนื้อหาในบทเรียน และวิธีการวัดประเมินผลการศึกษา หลังจากศึกษาทฤษฎีต่างๆ แล้วผู้วิจัยจึงดำเนินการสร้างบทเรียนตามขั้นตอน โดยเริ่มจากกำหนดเนื้อหาสาระสำคัญ และจุดประสงค์การเรียนรู้ของบทเรียน แล้วให้คณะกรรมการที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและให้คำแนะนำ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนดำเนินการขั้นต่อไป จากนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการผลิตการพัฒนาชุดการเรียนรู้ตามขั้นตอนการผลิตการพัฒนาชุดการเรียนรู้ 10 ขั้นตอนของ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฐิติยา อินตะนา (2560) พบว่า การพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีประสิทธิภาพ E_1 82.00/ E_2 82.75 เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้

2. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่าผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน จากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การพัฒนาชุดการเรียนรู้เรื่อง พระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนทดสอบหลังเรียนสูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากผู้วิจัยมีกระบวนการผลิตการพัฒนาชุดการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์อย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของศิริณี จันทรชาติ (2556) พบว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง หลักธรรมทาง

พระพุทธศาสนา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่าผลการศึกษาความพึงพอใจในการใช้การพัฒนาชุดการเรียนรู้เรื่อง พระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่าความพึงพอใจของนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุดารัตน์ ทองปัญญา (2559) พบว่า การพัฒนาบทเรียนบนเว็บ เรื่อง ระบบเศรษฐศาสตร์ ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 นักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนด้วยบทเรียนบนเว็บที่อยู่ในระดับมาก ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการพัฒนาชุดการเรียนรู้เรื่อง พระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดยางงาม ที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น หลังจากการศึกษาด้วยตนเองโดยใช้การพัฒนาชุดการเรียนรู้และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการพัฒนาชุดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่

P : ขั้นตอนที่ 1 Problems วิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอนว่ามีปัญหาอะไรบ้างที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนระหว่างที่ทำการสอนคือนักเรียนไม่มีสมาธิในการเรียน จำเนื้อหาที่เรียนไม่ได้ และเทคนิคและวิธีการสอนไม่เหมาะสมกับนักเรียน

S : ขั้นตอนที่ 2 Solve problems กำหนดวิธีการที่จะดำเนินการแก้ปัญหาหรือพัฒนาอย่างมีเหตุผลโดยการศึกษาค้นคว้าเทคนิควิธีการที่จะนำมาช่วยในการแก้ปัญหาจนมาค้นพบการพัฒนาชุดการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ซึ่งในการพัฒนาชุดการเรียนรู้ประกอบไปด้วยเนื้อหา ภาพประกอบ คลิปวิดีโอที่สามารถนำมาแก้ไขปัญหาได้ และได้นำหลักธรรมในฆราวาสธรรม 4 (ทมะ) คือการหัดแก้ไขปรับปรุงมาใช้ร่วมด้วย

G : ขั้นตอนที่ 3 Gather information ดำเนินตามขั้นตอนที่กำหนดและรวบรวมข้อมูล โดยการจัดทำตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบ และเก็บรวบรวมข้อมูลของนักเรียนให้ครบถ้วน

C : ขั้นตอนที่ 4 Conclusion การวิเคราะห์ข้อมูลสรุปผลจากการพัฒนาชุดการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมไว้แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อหาข้อสรุป

R : ขั้นตอนที่ 5 Report เขียนรายงานการวิจัยโดยเริ่มจากประเด็นที่ทำการวิจัย ที่มาของปัญหาหรือสิ่งที่ต้องการพัฒนา เป้าหมายของการวิจัย วิธีการหรือขั้นตอนสำคัญของการแก้ปัญหาหรือการพัฒนา ผลของการแก้ไขหรือพัฒนา ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. การนำการพัฒนาชุดการเรียนรู้ ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ครูผู้สอนควรปรับกิจกรรมในรูปแบบออนไลน์หรือออนไซต์ ตามความเหมาะสมกับบริบทของนักเรียนและห้องเรียน รวมถึงความพร้อมในด้านอุปกรณ์ เช่น อินเทอร์เน็ต แล็ปท็อป สมาร์ทโฟน เป็นต้น

2. การใช้การพัฒนาชุดการเรียนรู้ ครูผู้สอนควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนกระทำซ้ำบ่อย ๆ เพื่อให้เกิดเป็นนิสัย ทั้งนี้ นักเรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งด้านความสนใจ ความถนัดและยังมีทักษะพื้นฐานที่แตกต่างกัน ครูผู้สอนจะต้องคอยให้คำปรึกษาพร้อมกับติดตามความก้าวหน้า ในการทำกิจกรรมของนักเรียนแต่ละคน

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ควรมีการสร้างการพัฒนาชุดการเรียนรู้รายบุคคล ในกลุ่มสาระอื่น ๆ เพื่อเพิ่มให้กระบวนการเรียนรู้ให้น่าสนใจและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. การพัฒนาชุดการเรียนรู้ ในครั้งต่อไปควรกำหนดขั้นตอนการใช้นวัตกรรม

ให้มีความชัดเจน และง่ายต่อการปฏิบัติ

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. “**ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม**”. กรุงเทพมหานคร : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2551.

_____. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (ฉบับที่ 2) และที่แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2542**. กรุงเทพมหานคร : บริษัทสยามสปอร์ต ซินดิเคท จำกัด, 2542.

ฐิติยา อินตะนา. (2560). การพัฒนาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. **วารสารการวิชาการครุศาสตร์อุสาหกรรมพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว**, *8* (1), 1-10.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542, 19 เมษายน). **ราชกิจจานุเบกษา.** เล่มที่ 116 ตอนที่ 1, หน้า 22.

ศิริณี จันทรชาติ. (2556). การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบการ์ตูน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องเรียนรู้สังคมมนุษย์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. **วารสารเทคโนโลยีภาคใต้**, *6*(1), 83-96.

มณฑิตา โตเทศ, หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมโรงเรียนวัดยางงาม(ประชาพัฒนา) พุทธศักราช 2564, **เอกสารฐานข้อมูลโรงเรียน**, อำเภอเมือง : โรงเรียนวัดยางงาม (ประชาพัฒนา) , 2564.

สุดารัตน์ ทองปัญญา. (2559). การพัฒนาบทเรียนบนเว็บ เรื่อง ระบบเศรษฐศาสตร์ ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 เพื่อยกระดับความสามารถในการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. **วารสารวิชาการ มจร บุรีรัมย์**, *1*(2), 1-13.